

Vyhořet, anebo zapálit?

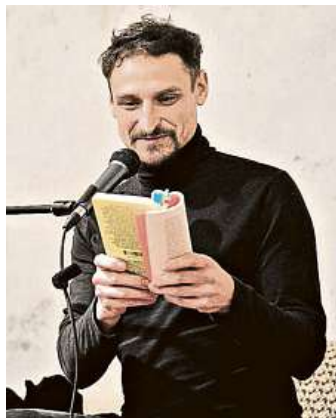
RADIM KOPÁČ

Začíná to dobrodružně. Dva roky žil v obytné dodávce a křižoval Evropu s pojiždnou výstavou fotografií. Teď prý provozuje analogové fotokabiny a organizuje kulturní akce v jiho-moravském Mikulově. Petr Šesták, spisovatel, původem ze Znojma, ročník 1981. Autor pěti různorodých knížek, z nichž ta poslední se jmenuje *Vyhoření*. Takže kdo v tomhle fikčním světě vyhořel a proč?

Novela, která podle anotace „osciluje okolo osy pamflet–román–alegorie“, začíná drsně a zostrá: „Kam čumíš, kreténe?“ Tím „kreténem“ je míněn prototypický reprezentant čeledi automobilistů, šofér s pořádně drzým čelem, který si svým dobře naturovaným bourákem otvírá a podmaňuje svět – od a do zet. Kdo má auták, je in; kdo nemá, je out. V Šestákově textu je tím druhým jistý cyklo-poslíček; maká pro Platformu, která servíruje po městě vybrané jídlo. Prodírá se den co den silničním provozem, v mrákotách z toho smradu kolem, v permanentním ohrožení, že ho nějaký řidič omylem anebo cíleně sejme. Prodírá se, dupe zuřivě do pedálů – a přemýšlí nad svou zoufalou situací. Nad situací

lúzra, anonymní, nahraditelné součástky v systému. Jede – a chřadne únavou z poznání toho stereotypu, z bezvychoďného cyklu, z nulové šance na jiný, lepší zítřek. Takže sociálně-filozofická kritika pod hlavičkou drobné beletrie? A dál?

Možnosti, jak z toho ven, vyzkouší hrdina dvě. Zaprvé se spřáhne s jistou Eko buňkou Akademie; navenek jsou namalováni jako citlivá a odpovědná alternativa, jako ideový protipól zločinného systému, v jádru ale nejsou víc než dobře ochočení služebníci s dočasně funkčním mimikry. Hrdina si s nimi vyjede jednoho dne na cyklovýlet. V nastalé situaci

Spisovatel Petr Šesták

REPRO LN

ale ztratí orientaci, zmizí v hlubinně lesa, prostě se ztratí – a možná víc sám sobě než jim. Pak přijde na řadu druhá možnost: hrdina spustí vzdor, začne cíleně škodit. Nejdřív je v těch akcích docela vynalézavý, sympaticky hravý, na způsob francouzských situacionistů – stejně jako hloubavého doktora Avenaria z Kunderovy *Nesmrtelnosti*. Jenže v dalším kole, daleko akčnějším, se vzdor propisuje nejenom symbolicky do majetku, v první řadě samozřejmě automobilů – ale reálně i do těl jejich vlastníků. Takže poznání osudové nevyhnutelnosti na romantický způsob? Buď já, nebo svět?

Šestáková alegoricko-pamfletická novela je nakonec jednoduchá rovnice. Dvě proměnné, které se chvíli násobí, chvíli dělí, než vypadne jasný výsledek. Než se černá s bílou smísí v šedou, aby vygenerovaly finální nicotu. Rozporné poznání, že totalitu změnit jenom násilí. Přičemž násilí je nástroj, který pomohl té totalitě kdy si do sedla. Respektive do pohodlného sedadla ještě pohodlnějšího bouráku. Takže co: vyhořet, anebo zapálit?

Petr Šesták: Vyhoření

Host, Brno 2023, 136 stran

Autor je literární a výtvarný kritik